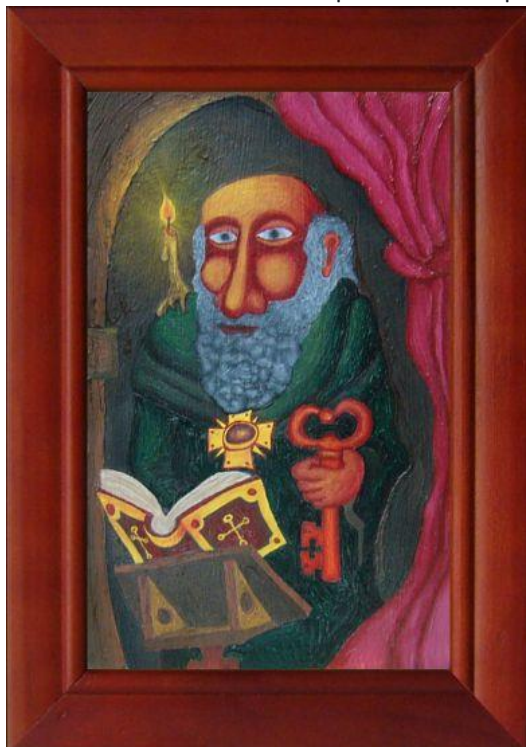

Povídání ateistovo a malování Mgr. Plivníkovo
věcí křesťanských se týkající.
Část 43. – Svatý Petr (se zmínkou o sv. Pavlovi)

O sv. Petru Apoštolovi už byla řeč v části 23. u mé ikony s tímto „světce“ (ty úvozovky jsou odkazem na to, že předlohou tváře byla žijící osoba zámeckého pána v Doudlebách n.O.).

Také náš nekonečně vzdálený a nekonečně blízký přítel Mgr. Plivník věnoval jeden ze svých půvabných obrázků tomuto světci. Není proto třeba se příliš opakovat, neb o sv. Petru již bylo hovořeno.

Věhlas sv. Petra je nesporný a ostatně je i v myslích moderního člověka jen trochu literárně zběhlého zapsán jednak díky Sienkiewiczovu románu *Quo vadis*, a hlavně též skutečností, že byl prvním papežem křesťanského světa (r. 42-67 n.l.) a tedy respektován i v církvích následnických, ke křesťanství se hlásících. Sám titul „papež“ se ale používá až od 5. století, tak trochu po vzoru po vzoru alexandrijských či později koptských patriarchů. Zhruba do té doby bylo vedení křesťanských komunit víceméně kolektivní a vedení bylo tvořeno několika patriarchy, postupujícími víceméně ve shodě. Už jsme ale psali, že postupně narůstalo napětí mezi jednotlivými částmi křesťanského světa. Do značné míry to bylo dáno či umožněno geografickou rozlehlostí (tehdejšího) křesťanského prostoru. Dnes, kdy jsou nám události z opačné polokoule prezentovány v řádu minut a hodin, si příliš neuvědomujeme, že tehdy mohla cesta z jednoho konce na západě Evropy do druhého na východě v Malé Asii nebo na Kavkaze trvat jednotlivci také několik měsíců a let. Společenský, náboženský a politický vývoj byl v tomto ohledu podstatně rychlejší a následné (teoreticky možné) regulace za účelem trvalého sjednocování názorů a

liturgických obřadů byly v rovině praktické skoro nemožné. Tam, kde se křesťanství stalo součástí vlády státu, se vliv jednotlivých panovníků pochopitelně projevil i náboženské praxi.

Bohužel, výše zmíněný „moderní člověk jen trochu literárně zběhlý“ se už také stává historickou relikvií, protože současný státem trpěný či přímo řízený úpadek vzdělávací soustavy plodí mládež, prostrádající vědomí historické sounáležitosti a návaznosti na způsoby myšlení a jednání předchozích generací.

A protože o sv. Petru už jsme toho napsali dost, zkusme se alespoň trochu zmínit o světci, který je jakýmsi souputníkem sv. Petra na dvoutisícileté cestě historií, totiž o sv. Pavlovi. Průčelí mnoha kostelů zdobí sochy Petra i Pavla, oba hlídají vstup do vatikánské katedrály, oba mají v kalendáři společný svátek, petrohradská pevnost nese název Petropavlovská, mají tam i chrám téhož jména a v Rusku se kromě mnoha kostelů nachází i město Petropavlovsk (to už jsme v pravoslavném prostředí, v němž je tato dvojice snad ještě populárnější než v prostředí katolickém). Také Brno má biskupskou sídelní katedrálu svatých Petra a Pavla.

Ačkoliv o sv. Pavlu neexistuje dostatek spolehlivých zpráv, nevíme ani kdy se narodil, shoda panuje v tom, že se tak stalo ve městě Tars či Tarsus. Toto starobylé město dosud existuje, nachází se v Turecku asi 20 km od pobřeží Středoziemního moře a Pavel je proto často uváděn jako Pavel (též Šavel, či Saul, Paulos, Paulus) z Tarsu. Městu Tars se už 60 let před n.l. dostalo privilegia římského občanství. Pavel se narodil židovské rodině poměrně zámožné, a protože rodiče i on měli římské občanství, měl v mnoha ohledech dobrou startovní pozici do života. Vyrůstal v prostředí ovlivněném řeckou kulturou a ovládal několik jazyků, měl rabínské vzdělání, ovládal i řemeslo svého otce, tkalcovství a výrobu stanů. Zprvu byl přívržencem konzervativních směrů judaismu, farizejství, a byl dokonce horlivým pronásledovatelem křesťanů. Z titulu úřadu, který zastával, je i zatýkal. Bylo mu však divné, v čem je tajemství křesťanské „zatvrzelosti“, a začal

se s křesťanstvím blíže seznamovat. Do legend vstoupilo jeho obrácení na křesťanství při služební cestě do Damašku, při pronásledování těch zatvrzelců. Podle Nového zákona se ozval hlas „shůry“: „Proč mne pronásleduješ?“ a následovalo rychlé obrácení na křesťanskou víru. Je ovšem možné, že jenom zavěťil (poněkud předčasně), že může dojít ke změně poměrů (asi jako „osmašedesátníci“, kteří také předčasně vsadili na špatného koně, ti pak po letech ale úspěšně zhodnotili svoje „disidentství“). Tohle nám však nepřísluší soudit. Jisté je, že Pavel, ač se sám s Kristem nikdy nesetkal, je přesto uváděn jako apoštol. Ve styku byl hlavně s Petrem, ale i s dalšími z Kristova společenství. Vykonal spoustu agitační práce mezi Židy ve prospěch křesťanů, konal misijní cesty, zakládal křesťanské buňky. Aby je udržoval ve víře, rozesílal jim dopisy, které jsou dodnes součástí Nového zákona, a je z nich často citováno. Byl také několikrát zatčen, ale jako římský občan to zprvu zvládal poměrně snadno. Teprve v době Neronovy diktatury byl definitivně zatčen on i Petr, byl svědkem Petrovy smrti na obráceném kříži, a sám byl v r. 67 jako římský občan sťat mečem. Nad jeho hrobem v blízkosti Říma nechal v letech 368-390 císař Valentinián vybudovat basiliku. Mezi atributy, s nimiž je sv. Pavel zobrazován, patří hlava (byl sťat), meč (opět připomínka stětí, ale podle některých výkladů, je-li meč odložený, i znak opuštění úřadu z dob, kdy pronásledoval křesťany) a kniha. Podle atributů oba tyto souputníky lze snadno rozlišit. Petr-klíč a Pavel-meč.

P. P. Rubens:

Svatý Pavel, apoštol

